

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

13 במרס 2007

288

כ"ג באדר התשס"ז

עמוד

286 הצעת חוק הגנת הצרכן (תיקון מס' 22), התשס"ז–2007

הצעת חוק הגנת הצרכן (תיקון מס' 22), התשס"ז-2007*

1. החלפת סעיף 4א
- בחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981' (להלן – החוק העיקרי), במקום סעיף 4א יבוא:
- "תקנות לענין 4א. (א) השר רשאי לקבוע בתקנות הוראות לענין האותיות, כולן או חלקן, בחוזה אחיד כמשמעותו בחוק החוזים האחידים, התשמ"ג-1982², או בתנאי הכלול במידע אחר המיועד לצרכן, לרבות בפרסומת, ובכלל זה הוראות לענין הגודל המזערי של האותיות כאמור, היחס בין לבין השטח שבו כלול המידע ואופן כתיבתן.
- (ב) תקנות לפי סעיף קטן (א) לענין תנאי הכלול בשידור פרסומת כמשמעותו לפי חוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982³, או בתשדיר פרסומת כמשמעותו לפי חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן-1990⁴, יותקנו בהתייעצות עם שר התקשורת."
2. בסעיף 7א לחוק העיקרי –
- (1) בכותרת השוליים, במקום "המכוונת" יבוא "או דרכי שיווק אחרות המכוונות";
- (2) האמור בו יסומן "(ב)" ובו, במקום "המכוונים" יבוא "אחרות המכוונות" והקטע החל במילה "לרבות" עד המילה "הנפשית" – יימחק;
- (3) לפני סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(א) לא יפרסם אדם פרסומת ולא ינקוט דרך שיווק אחרת אם הפרסומת או דרך השיווק כאמור עלולות להטעות קטין, לנצל את גילו, תמימותו או חוסר ניסיונו או לעודד פעילות שיש בה כדי לפגוע בגופו או בבריאותו הגופנית או הנפשית של קטין."
3. בסעיף 14 לחוק העיקרי –

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 1 סעיף 4א לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981 (להלן – החוק), שענינו האותיות בחוזה אחיד, קובע לאמור:
- "האותיות בחוזה אחיד**
- 4א. השר רשאי לקבוע בתקנות את הגודל המזערי ואופן הכתיבה של האותיות בחוזה אחיד, כמשמעותו בחוק החוזים האחידים, התשמ"א-1982, כולן או חלקן."
- הסעיף האמור מסמיך את שר התעשייה המסחר והתעסוקה (להלן – השר) לקבוע הוראות באשר לגודל האותיות ואופן כתיבתן בחוזה אחיד בלבד. מוצע להחליף את נוסח הסעיף האמור ולהרחיב את ההסמכה הקבועה בו כך שהשר יהיה רשאי לקבוע תקנות גם באשר לאותיות בתנאי הכלול במידע אחר המיועד לצרכן, לרבות בפרסומת, ובכלל זה הוראות לענין הגודל המזערי
- 1 ס"ח התשמ"א, עמ' 248; התשס"ו, עמ' 320.
- 2 ס"ח התשמ"ג, עמ' 8.
- 3 ס"ח התשמ"ב, עמ' 218.
- 4 ס"ח התש"ן, עמ' 58.

(1) בסעיף קטן (א) –

(א) בפסקה 1, במקום "הממכר" יבוא "הנכס או מיום קבלת הפרטים שנקבעו בתקנות לפי סעיף קטן (ד), לפי המאוחר מביניהם";

(ב) בפסקה 2, המילים "אם טרם הוחל בנתינתו" – יימחקו ובסופה יבוא "או מיום קבלת הפרטים שנקבעו בתקנות לפי סעיף קטן (ד), לפי המאוחר מביניהם, ובלבד שטרם הוחל במתן השירות; ואולם אם מסר עוסק לצרכן את הפרטים שנקבעו לפי סעיף קטן (ד) לאחר שהוחל במתן השירות, רשאי הצרכן לבטל את העסקה בתוך ארבעה עשר ימים מיום קבלת הפרטים כאמור אף שהוחל במתן השירות";

(2) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) משבוטל הסכם לפי סעיף קטן (א) ישיב העוסק לצרכן את התמורה ששילם, ולענין ביטול לפי פסקה (1) של אותו סעיף קטן – ישיב גם הצרכן לעוסק את הנכס נושא העסקה, בהעמדתו לרשות העוסק במקום שבו נמסר לצרכן,

(ב1) אין בהוראות סעיף קטן (ב) כדי לגרוע מזכותו של עוסק לתבוע את נזקיו, בשל כך שערך הנכס נושא העסקה פחת כתוצאה מהרעה משמעותית במצבו";

(3) בסעיף קטן (ג), במקום "סעיף זה" יבוא "סעיף קטן (א)";

(4) בסעיף קטן (ד), במקום "שרוכל" יבוא "שעוסק".

ד ב ר י ה ס ב ר

"(ב) משבוטל הסכם לפי סעיף קטן (א)1 יחזיר הרוכל לצרכן את מה שקיבל לפי ההסכם והצרכן יחזיר לרוכל את הטובין, אולם אם חלה הרעה משמעותית במצב הטובין רשאי הרוכל לנכות ממה שקיבל את הסכום שבו פחת ערכם של הטובין."

מוצע להחליף את נוסח הסעיף האמור כך שהסדר ההשבה הקבוע בו יחול גם כאשר בוטל הסכם למתן שירות, והעוסק לא יהיה רשאי עוד לנכות מסכום התמורה המוחזרת את סכום פיצות ערך הטובין, וזאת כדי למנוע ניצול לרעה של זכות הניכוי על ידי עוסקים. במקומה של זכות הניכוי החד-צדדית כאמור, מוצע בסעיף קטן (ב1) לאמץ את ההסדר הקבוע בסעיף 14(ג) לחוק בענין תוצאות ביטול עסקת מכר מרחוק ועסקת יחידות נופשי, שלפיו אם פחת ערך הטובין יוכל העוסק לתבוע את נזקיו בבית המשפט.

לפסקה (3)

מוצע לתקן את סעיף 14(ג) לחוק ולהבהיר כי על עסקה בטובין פסידים לא תחול זכות הביטול כאמור בסעיף קטן (א). יתר הסעיפים, ובהם סעיף קטן (ד) לענין הפרטים שעוסק חייב לגלות לצרכן, יחולו אף במקרה של עסקה בטובין פסידים.

לפסקה (4)

מוצע להחליף בסעיף 14(ד) לחוק את המונח "רוכל" במונח "עוסק", כך שיתאים להגדרה "רוכלות" שבסעיף 8 לחוק.

השפעה על זכויות ילדים

בסעיף 2 להצעת החוק מוצע, כאמור, להעלות לרמה של חקיקה ראשית את האיסור על פרסומת ועל נקיטת דרכי שיווק אחרות, שעלולות להטעות קטין, לנצל את גילו, תמימותו או חוסר ניסיונו או לעודד פעילות שיש בה כדי לפגוע בגופו או בבריאותו הגופנית והנפשית של קטין.

סעיף 3 לפסקה (1)

סעיף 14 לחוק, שענינו עסקה ברוכלות, קובע בסעיף קטן (א)1 כי צרכן רשאי לבטל עסקת מכר ברוכלות, מיום עשיית ההסכם עד 14 ימים מיום מסירת הממכר. סעיף קטן (ד) מסמיך את השר לקבוע בתקנות פרטים שרוכל חייב למסור לצרכן.

מוצע לקבוע, בדומה לסעיף 14(ג)1 לחוק, שענינו עסקת מכר מרחוק, כי המועד לביטול עסקת מכר ברוכלות יהיה 14 ימים מיום מסירת הממכר או מיום קבלת הפרטים שנקבעו לפי סעיף קטן (ד), לפי המאוחר מביניהם. כך, כל עוד לא מסר העוסק פרטים מלאים בקשר לעסקה, תעמוד לצרכן זכות הביטול.

עוד מוצע תיקון דומה גם בסעיף קטן (א)2, שענינו ביטול הסכם למתן שירות במסגרת עסקת רוכלות, וכן מוצע לאפשר ביטול של הסכם כאמור גם אם הוחל במתן השירות, במידה שהפרטים שעל הרוכל למסור לצרכן לפי סעיף קטן (ד) נמסרו לצרכן לאחר שהוחל במתן השירות.

לפסקה (2)

סעיף 14(ב) לחוק קובע לאמור:

- תיקון סעיף 14 א 4. בסעיף 14א(ג) לחוק העיקרי, בסופו יבוא "למענו כפי שפורט בטופס הגילוי שנמסר לצרכן לפי סעיף קטן (א)2".
- תיקון סעיף 14 א 5. בסעיף 14ג לחוק העיקרי –
- (1) בסעיף קטן (ג) –

(א) ברישה, המילה "בכתב" – תימחק ובסופה יבוא "בהודעה בכתב לעוסק, לכתובתו כפי שפורטה במסמך שנמסר לצרכן לפי סעיף קטן (ב)";

(ב) בפסקה (2), אחרי "מיום עשיית העסקה" יבוא "או מיום קבלת המסמך המכיל את הפרטים האמורים בסעיף קטן (ב) (בפסקה זו – המסמך), לפי המאוחר מביניהם" ובסופה יבוא "ואולם אם מסר עוסק לצרכן את המסמך בתוך שני הימים כאמור או לאחר שהוחל במתן השירות, רשאי הצרכן לבטל את העסקה בתוך ארבעה עשר ימים מיום קבלת המסמך אף שהוחל במתן השירות";

(2) בסעיף קטן (ד), במקום "סעיף זה" יבוא "סעיף קטן (ג)".

ד ב ר י ה ס ב ר

ועוסק שולח מסמך גילוי במהלך שני הימים כאמור או לאחריהם, לא תעמוד לצרכן עוד זכות הביטול.

מאחר שהצרכן זכאי לקבל מסמך גילוי בכתב הן בעסקה לרכישת נכס והן בעסקה למתן שירות, מוצע להוסיף בסעיף קטן (ג)2 הוראה ולפיה אם העוסק מסר לצרכן את מסמך הגילוי בתוך שני הימים שקדמו למתן השירות או לאחר מכן, תעמוד לצרכן זכות ביטול, למשך 14 ימים מיום קבלת מסמך הגילוי, אף אם הוחל כבר במתן השירות.

לפסקה (2)

מוצע לתקן את סעיף 14ג(ד) לחוק ולהבהיר כי על עסקאות מכר מרחוק המנויות בפסקאות (1) עד (5) (הכוללות, בין השאר, עסקת מכר מרחוק של טובין פסידים, שירותי הארחה, נסיעה, חופש או בילוי או טובין הניתנים להקלטה, לשעתוק או לשכפול) לא תחול זכות הביטול כאמור בסעיף קטן (ג) ואולם שאר הסעיפים, ובהם סעיפים קטנים (א) ו-(ב), שענינם חובת גילוי פרטים מהותיים לעסקה בשלב השיווק מרחוק ובשלב המכר מרחוק, יחולו אף במקרה של אותן עסקאות.

יובהר, כי אם התקיים אחד או יותר מהטעמים המנויים בסעיף 14ה(א) (קרי, פגם בנכס נושא החוזה, אי-התאמה בין הנכס או השירות לבין הפרטים שנמסרו לצרכן, אי-אספקת הנכס במועד או כל הפרה אחרת של החוזה) קיימת זכות ביטול מכוח סעיף 14ג(ג) לחוק גם לענין עסקאות של מכר מרחוק כאמור בסעיף 14ג(ד), וזאת על אף האמור באותו סעיף. בענין זה קבע בית הדין לחוזים אחרים (בע"ש 7053/99 י"ם) כ.י.ד. ערוץ הקניות בע"מ נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"מ תשס"א (1) עמ' 636, כי אין כל היגיון להחיל את הוראות סעיף 14ג(ד) המצמצמות את זכותו של צרכן לבטל עסקה, במקרה שבו נפל פגם או אי-התאמה.

סעיף 4 מוצע לקבוע כי ביטול חוזה בענין רכישה של יחידת נופש בין עוסק לצרכן לפי סעיף 14א(ג) לחוק, יהיה במסירת הודעת ביטול על ידי הצרכן, לכתובת שמסר העוסק בטופס הגילוי שנמסר לצרכן לפי סעיף קטן (ב). מטרת תיקון זה היא להבטיח את זכותו של הצרכן לבטל חוזה לרכישת יחידת נופש, גם מקום שבו נמסרה לו כתובת שגויה על ידי העוסק. תיקון דומה מוצע גם בסעיף 5(א) להצעת החוק, לענין סעיף 14ג(ג) לחוק שענינו עסקת מכר מרחוק.

סעיף 5 לפסקה (1)

מוצע לתקן את סעיף 14ג לחוק, שענינו עסקת מכר מרחוק, ולקבוע בסעיף קטן (ג) כי ביטול של עסקת מכר מרחוק יהיה במסירת הודעת ביטול על ידי הצרכן לכתובת שמסר העוסק במסמך שנמסר לצרכן לפי סעיף קטן (ב).

סעיף קטן (ג) האמור מבחין לענין עסקת מכר מרחוק בין זכות ביטול בעסקה לרכישת נכס ובין זכות ביטול בעסקה לרכישת שירות. בעסקה לרכישת נכס, קובע סעיף קטן (ג)1 כי הצרכן רשאי לבטל את העסקה מיום עשיית העסקה ועד 14 ימים מיום קבלת הנכס או מיום קבלת המסמך המכיל את הפרטים החייבים בגילוי לפי סעיף קטן (ב), וזאת לפי המאוחר מביניהם. סעיף קטן (ב), קובע כי בעסקת מכר מרחוק חייב העוסק לספק את מסמך הגילוי לא יאוחר ממועד הספקת הנכס או השירות.

לעומת זאת לענין עסקה למתן שירות, קובע סעיף קטן (ג)2 כי צרכן רשאי לבטל את העסקה בתוך 14 ימים מיום עשיית העסקה ובלבד שהביטול ייעשה לפחות שני ימים לפני המועד שבו אמור השירות להינתן. למרות הוראת סעיף קטן (ב), בעסקה למתן שירות אין הוראה דומה להוראה הקבועה בסעיף קטן (ג)1 ולפיה הביטול יהיה בתוך 14 ימים ממועד עשיית העסקה או מיום קבלת מסמך הגילוי, לפי המאוחר. משמעות הדבר היא כי היה

(1) בסעיף קטן (א) –

(א) ברישה, במקום "או עקב" יבוא "עקב" ובסופה יבוא "עקב אי-אספקת הנכס או השירות במועד שנקבע לכך בחוזה או בשל כל הפרה אחרת של החוזה בידי העוסק";

(ב) בפסקה (1), אחרי "בשל העסקה" יבוא "וימסור לו עותק מהודעת ביטול החיוב כאמור";

(2) בסעיף קטן (ב)(1), אחרי "בשל העסקה" יבוא "וימסור לו עותק מהודעת ביטול החיוב כאמור".

7. בסעיף 23(א)(4) לחוק העיקרי, במקום "המכוונת" יבוא "או נקט דרכי שיווק אחרות המכוונות". תיקון סעיף 23

8. בסעיף 32 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 32

(1) בכותרת השוליים, במקום "מכר" יבוא "עסקה";

(2) בסעיף קטן (א), במקום "נמכר נכס" יבוא "נעשתה עסקה", במקום "לגביו" יבוא "לגביה", המילים "והם מהותיים בנסיבות הענין" – יימחקו, במקום "המוכר" יבוא "העוסק" ובמקום הסיפה החל במילים "רשאי הצרכן" יבוא "רשאי הצרכן לבטל את העסקה בתוך זמן סביר מהמועד שבו נודע לו על ההטעיה או מהמועד שבו נודע לו שפסק ניצול המצוקה, לפי הענין";

(3) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) בוטלה עסקה כאמור בסעיף קטן (א), ישיב העוסק לצרכן, בתוך שבעה ימים מיום שקיבל הודעה על הביטול, את התמורה ששילם הצרכן בעד העסקה, ואם היתה העסקה עסקה למכירת נכס – ישיב גם הצרכן לעוסק את הנכס נושא העסקה בהעמדתו לרשות העוסק במקום שבו נמסר לצרכן.

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע לתקן את הסעיף האמור ולקבוע כי צרכן יהיה רשאי לבטל את העסקה בלי לשלם דמי ביטול, גם כאשר העוסק לא סיפק את הנכס או השירות במועד שנקבע בחוזה או עקב הפרה אחרת של החוזה בידי העוסק.

לפסקה (2)

סעיף 14ה(א)(1) ו(ב)(1) קובע כי עם ביטול העסקה, חייב העוסק לבטל את חיובו של הצרכן אצל מנפיק כרטיס האשראי. בפועל, הצרכן אינו יכול לבטל את החיוב אצל המנפיק, והביטול יכול להיעשות רק על ידי העוסק. לפיכך, מוצע לחייב את העוסק למסור לצרכן עותק מהודעת ביטול החיוב.

סעיף 8 סעיף 32 לחוק עוסק בביטול מכר עקב הטעיה או ניצול מצוקה. מוצע לתקן את הסעיף האמור כך שיחול על כל עסקה, כלומר גם על עסקה למתן שירות ולא רק על עסקה למכירת נכס. כמו כן מוצע לקבוע, בדומה לדין הכללי, כי הצרכן יוכל לבטל את העסקה

עוד יובהר כי תקופת הביטול הקבועה בסעיף 14(א) (עסקה ברוכלות) או בסעיף 14(ג) לחוק (עסקה בענין רכישה של יחידות נופש) או בסעיף 14(ג) לחוק (עסקת מכר מרחוק) אינה חלה לענין ביטול עסקה עקב פגם או אי התאמה מכוח דינים אחרים, כגון חוק המכר, התשכ"ח-1968 וחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), התשל"א-1970 (שבהם תקופת הביטול היא "תוך זמן סביר"). שכן סעיף 41 לחוק קובע שמירת דינים והוראת סעיף 14ה(א) אינה גורעת מזכויות המוקנות לצרכן לפי כל דין.

סעיף 6 לפסקה (1)

סעיף 14ה(א) לחוק, שענינו תוצאות ביטול עסקאות מכר מרחוק ויחידות נופש, קובע שצרכן רשאי לבטל את העסקה, עקב פגם בנכס או עקב אי-התאמה בין הנכס או השירות, לבין הפרטים שנמסרו לצרכן וזאת בלי להיות מחויב בתשלום דמי ביטול.

- (1ב) אין בהוראות סעיף קטן (ב) כדי לגרוע מזכותו של עוסק לתבוע את נזקיו, בשל כך שערך הנכס נושא העסקה פחת כתוצאה מהרעה משמעותית במצבו;"
- (4) בסעיף קטן (ג), במקום "המכר" יבוא "העסקה".

ד ב ר י ה ס ב ר

כמו כן, מוצע לתקן את הסדר ההשבה כך שתבוטל זכות הניכוי החד-צדדית של המוכר ובמקומה תצוין זכות העוסק לתבוע את נזקיו בבית משפט, אם חלה הרעה משמעותית במצב הנכס.

בתוך זמן סביר מהמועד שבו נודע לו על ההטעיה או מהמועד שבו נודע לו שפסק ניצול המצוקה, לפי הענין, וזאת בניגוד למצב הקיים ולפיו הביטול אפשרי בתוך שבועיים מיום עשיית העסקה או מיום מסירת הממכר.